

ПЪТТЕКА

СЕДМИЧЕНЪ ВЕСТНИКЪ ЗА ДЕЦА И ЮНОШИ

ГОДИНА

IV

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ . 60 ЛВ.
ЗА ПОЛОВИНЪ ГОДИНА . 30 ЛВ.
ЗА ЧУЖБИНА . 80 ЛВ.

ОТДЪЛЕНЪ БРОЙ 2 ЛВ.

Одобренъ и препоръчанъ отъ Министерство на Народното
Просвѣщение съ № 19263 отъ 16 юний 1933 г.

РЕДАКТОРЪ: ПЕТКО СТОЯНОВЪ

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ
ЦАРИЦА ИОАННА № 18

Пощ. чекова сметка № 1328

БРОЙ

35

ЖЕЛЪЗНИТЪ ОБУЩА

(Андалузка приказка)

Имало едно време въ града Кордова единъ младъ мъжъ на име донъ Луизъ. Една вечеръ той срѣщналъ въ кръчмата единъ непознатъ благородникъ, който се наричалъ маркизъ Слънце. Двамата седнали да играятъ на карти. Колкото маркизътъ печелилъ, толкова донъ Луизъ губѣлъ, докато най-подиръ загубилъ цѣлото си богатство: изгубилъ паритъ си, изгубилъ коня си, следъ това заложилъ сабата си — и нея загубилъ. Най-после отчаянъ извикалъ:

— Загубихъ всичко, каквото имахъ, остава ми само душата. И нея залагамъ.

И пакъ загубилъ.

Чужденецътъ станалъ да си ходи, но донъ Луизъ му казалъ:

— Господине, ти спечели сабата ми, коня ми, богатството ми. Тъ сж твои, занеси ги съ себе си. Само върни душата ми.

— Ще ти я върна, — казалъ чужденецътъ, — въ деня, когато скъсашъ тия желѣзни обуца.

И той далъ на донъ Луизъ единъ чифтъ желѣзни обуца. Следъ това си заминалъ, като отнесълъ сабата му, коня му, паритъ, и душата му.

Отъ този денъ донъ Луизъ се почувствувалъ много промѣненъ: той престаналъ да се радва, да тъгува — съ една речъ, станалъ безразличенъ къмъ всичко. И понеже това положение не могло да се понася, той решилъ да обуе желѣзните обуца и да тръгне да търси душата си. Единъ приятелъ му далъ на заемъ малко пари и донъ Луизъ заминалъ.

Обаче за маркизъ Слънце той знаелъ само името му.

Вървѣлъ, вървѣлъ, дни, седмици, месеци, години и не можалъ да срѣдне човѣкъ, който да му каже къде живѣе маркиза. Така пребродилъ цѣла Испания отъ Кордова до Барселона и отъ Мурция до Синтяго. Презъ това време желѣзните обуца малко по малко се изтръквали.

Една вечеръ донъ Луизъ пристигналъ въ единъ непознатъ градъ и видѣлъ множество хора, които се карали и ржкомахали предъ една кръчма. Той се приближилъ, за да види какво се е случило.

— Единъ клиентъ, който ми дължеше за цѣла седмица, внезапно умрѣ тукъ, въ хотела ми, — казалъ му кръчмарътъ. — И понеже има дългове въ града, кредиторитъ му се каратъ кой да вземе багажа, който струва само три жълтици. Какво да правя съ този мъртвецъ сега? Азъ не съмъ толкова богатъ, за да плащамъ за ковчегъ и погребение на единъ чужденецъ, който, макаръ че имаше да ми дава, можеше да иде да умре другаде.

Донъ Луизъ извадилъ кесията си и я подалъ на кръчмаря:

— Платете дълговетъ на този нещастникъ, — казалъ той, — и това, което остане, нека послужи за погребение, за да може душата му да почива въ миръ.

— Богъ ще ви възнагради, господине, — казалъ му кръчмарътъ. — Бждете сигурни, че ще изпълня най-добросъвестно желанието ви.

И тази вечеръ донъ Луизъ не вечерялъ, понеже ималъ всичкитъ си пари, и продължилъ пътя си. Изведнѣжъ той забелязалъ, че една отъ желѣзните му обувки се скъсала.

Когато се стъмнило единъ конникъ, яхналъ на черъ конъ и загърнатъ въ черна пелерина, се спрѣлъ предъ него.

— Донъ Луизъ, — казалъ конникътъ, — азъ съмъ душата на чужденеца, чийто дългове ти заплати на когото поръча ковчегъ и погребение. Ти съ това освободи душата ми, и азъ искамъ да ти се отплатя. Христитъ на брѣга на рѣката и чакай. Следъ малко дойдатъ три голѣми птици, ще свалятъ своето облекло отъ пера, ще се превърнатъ въ три млади момичета. Вземи перата на едно отъ тѣхъ и не му ги връщай, докато не ти каже това, което искашъ да узнаешъ.

Като изрекълъ това конникътъ изчезналъ въ нощта. Донъ Луизъ послушалъ съвета му, продължилъ пътя си и привори стигналъ до една рѣка. Въ този моментъ той забелязалъ, че и втората му обувка се скъсала, но уморенъ и гладенъ той дори и не се замислялъ. Той се мушналъ въ храститъ и дълбоко спалъ.

Като се събудилъ слънцето вече било високо, а

въ небесната синева три голѣми птици летѣли къмъ него. Следъ малко тѣ накапали близо до храста, свалили перата си и се показали три много хубави момичета, които влѣзли въ водата и почнали весело да играятъ и да се къпятъ.

Донъ Луизъ излѣзълъ отъ скривалището си и грабналъ перата на една отъ птицитъ. Тритъ момичета го забелязали и се хвърлили къмъ брѣга да си взематъ перата. Две отъ тѣхъ ги взели и веднага се превърнали на птици и бързо полетѣли, но третата останала на брѣга и започнала да плаче и да се моли на донъ Луизъ.

— Господине, — казала му тя, — дайте ми перата, защото безъ тѣхъ не ще мога да се върна въ замъка на баща ми.

— Ще ти върна перата, ако ми кажешъ къде мога да намеря маркизъ Слънце.

— Ако го срещнешъ, ще те сполети нещастие, господине. Азъ не бива да ти казвамъ къде е жилището му.

— Тогава пъкъ азъ нѣма да ти дамъ перата.

— Господине, маркизъ Слънце е моя баща, но ние сме се заклели да не обаждаме къде живѣе.

— Добре, — отговорилъ донъ Луизъ, — азъ ще тръгна следъ тебе, и ти, безъ да ми казвашъ, ще ми покажешъ къде живѣе баща ти.

Младото момиче се съгласило, и щомъ донъ Луизъ му върналъ перата то ги надѣнало, превърнало се въ голѣма бѣла птица и полетѣло бавно-бавно, за да може той да върви следъ нея.

Привечеръ двамата стигнали до единъ замъкъ, чийто високи стени се издигали въ политъ на една планина. Въ този моментъ бѣлата птица изчезнала и донъ Луизъ се намѣрилъ самъ предъ входа. Безъ да се колебае, той отворилъ вратата и влѣзълъ въ двора. И тъкмо мислѣлъ на къде да тръгне, предъ него се изправилъ самиятъ маркизъ Слънце.

— Какъ можа да ме намѣришъ? — запиталъ маркизътъ.

— Вървѣхъ все направо докато скъсашъ желѣзните обуца, и дойдохъ да искамъ душата си.

— Ще ти я върна утре, — отговорилъ маркизътъ, който въ сжщность не билъ никакъвъ маркизъ, а единъ зълъ магьосникъ. — Тази вечеръ си почини отъ пътуването.

На другия денъ донъ Луизъ отново поискалъ душата си.

— Не мога да ти върна душата, — отговорилъ му маркизътъ, — преди да изравнишъ тази планина, която се издига до замъка.

Донъ Луизъ погледналъ планината. Тя била така висока, че хиляди души за хиляда години не биха могли да я изкопаятъ и изравнятъ. Той излѣзълъ отъ за-

мъка и отчаянъ седналъ подъ единъ джбъ и скрилъ лице въ ръцетъ си. Една малка мравка полазила по ръката му и го ошипала. И тъкмо когато донъ Луизъ се канѣлъ да я смачка, тя му казала:

— Не ме убивай. Азъ съмъ тази, която ти помогна и доведе до тукъ. Моето име е Бланкафлора. Нищо не прави, нищо не говори. Азъ ще ти помогна. Легни и заспи. Когато се събудишъ ще видишъ, че това, което искашъ, е свършено.

Донъ Луизъ легналъ и веднага заспалъ. Като се събудилъ на сутринта нѣмало нито следа отъ планината; цѣлата мѣстность била равна като дланъ.

Той отишълъ при Маркиза и му казалъ:

— Азъ изхабихъ и скъсашъ желѣзните обуца, изкопахъ и изравнихъ планината. — Върни душата ми.

— Ще ти я върна, но не днесъ, отговорилъ магьосникътъ. Иди си почини, понеже утре ще ти възложатъ нова работа.

На другия денъ магьосникътъ далъ на донъ Луизъ една кошница пълна съ сѣмки отъ плодове и му казалъ:

— Посади тия сѣмки така, че до довечера да поникнатъ дървета, да вържатъ плодъ и този плодъ да узрѣе. Искамъ да ми донесешъ за вечеря.

Донъ Луизъ взелъ кошницата и отишълъ на полето.

— Това, което иска маркизътъ, е невъзможно, — казалъ си той отчаяно.

Но въ това време отъ едно дърво запѣло едно малко птиче:

— Азъ съмъ тази, която ти помага. Остави кошницата на земята и легни да спишъ. Като се събудишъ всичко, каквото ти е поръчалъ маркизътъ, ще бжде свършено.

Донъ Луизъ легналъ и заспалъ. Като се събудилъ кошницата съ семената била празна, но цѣлата равнина била пълна съ нови дървета, по които висѣли тежки и зрѣли плодове. Донъ Луизъ набралъ въ кошницата ябълки, круши, портокали, фурми и смокини и ги занесълъ на маркиза.

— Азъ скъсашъ едни желѣзни обувки, изравнихъ цѣла планина и посадихъ овощна градина, ще върнешъ ли най-сетне душата ми?

— Ще ти я върна веднага, — отговорилъ магьосника и за награда ще ти дамъ единъ отъ монѣ най-добри коне. Ще го намѣришъ оседланъ и готовъ долу, на двора. Качи се на него и бжди сигуренъ, че ще те занесе тамъ, където желашъ.

Като останалъ самъ, донъ Луизъ видѣлъ, че до него се приближава една малка, сива мишка.

— Азъ съмъ тази, която ти помага, — казала му мишката. — Баща ми иска да те убие, донъ Луизъ. Конятъ, който ти предлага, е самиятъ той, маркиза Слънце. Той ще се опита да те хвърли на земята и да те стъпче. Вземи единъ камшикъ, сложи на краката си шпори и си служи съ тѣхъ докато, укротенъ, конятъ се помоли за милость.

Донъ Луизъ послушалъ съветитъ на мишката. Като излѣзълъ на двора, видѣлъ единъ великолепенъ черенъ конъ, който стоялъ неподвижно, готовъ за пътъ. Младецътъ се хваналъ за гривата му и го възседналъ. Щомъ почувствувалъ езда на гърба си, конятъ започналъ да подскача, да се хвърля, да се изправя на заднитъ си крака. Но донъ Луизъ билъ отличенъ ездачъ и здраво се държалъ на седлото, като мушкалъ непокорния конъ съ шпоритъ и немилостиво го шибалъ съ камшика.

Най-сетне, потѣналъ въ кръвъ и потъ, конятъ се примолилъ:

— Стига, пощади ме, донъ Луизъ. Азъ съмъ маркизъ Слънце!...

— Върни ми душата, нещастнико, отговорилъ му донъ Луизъ, — или ще те убия.

— Ще ти я върна, само слѣзъ отъ седлото.

Донъ Луизъ слѣзълъ отъ коня, който веднага се превърналъ въ човѣкъ; и маркизъ Слънце го завелъ въ една стая безъ прозорци, където блѣстели подъ стѣкленъ похлунакъ мѣнчици огньове. Това били душитъ на жертвитъ на маркиза. Той взелъ душата на донъ Луизъ и му я далъ.

Щомъ получилъ душата си, младиятъ момъкъ изпиталъ такава голѣма радостъ, че пожелалъ веднага да я сподѣли съ нѣкого. Като излѣзълъ въ градината, той намѣрилъ, че небето е по-синьо, цвѣтята — по-ароматични и по-хубави. Той пожелалъ да види сжшо Бланкафлора такава, каквато му се бѣ явила на брѣга на рѣката, за да ѝ благодари, че го е спасила отъ мрежитъ на магьосника. По нетърпението, съ което искалъ да види хубавата мома, донъ Луизъ разбралъ, че я обича. (Следва на 4 стр.)